

Polecenia podsumowujące

1. Podaj czynniki sprzyjające i zagrażające zjednoczeniu Włoch.
2. Opisz rolę Francji i Napoleona III w procesie zjednoczenia Italii.
3. Przedstaw etapy zjednoczenia Włoch.
4. Wymień następstwa zjednoczenia Italii dla sytuacji międzynarodowej.

W przeddzień zjednoczenia Włoch

Wzrost świadomości wspólnoty narodowej wśród Włochów po Wiośnie Ludów.
Rozwój idei zjednoczeniowej.

Koncepcje zjednoczeniowe na Półwyspie Apenińskim i ich przedstawiciele

- przyszłe zjednoczone Włochy scentralizowaną i demokratyczną republiką – Giuseppe Mazzini i Giuseppe Garibaldi
- przyszłe zjednoczone Włochy liberalną monarchią pod przewodnictwem Królestwa Sardynii – Wiktor Emanuel II i Camillo Cavour

Na drodze do zjednoczenia Włoch

1858 – układ w Plombières, sojusz Królestwa Sardynii z Napoleonem III przeciwko Austrii.

Wojna Królestwa Sardynii i Francji przeciwko Austrii.

1859 – zwycięstwa wojsk sprzymierzonych w bitwach pod Magentą i Solferino.

Podpisanie pokoju przez Austrię w Zurychu – przejęcie przez Francję Lombardii, a następnie przekazanie jej Królestwu Sardynii.

Wybuch powstań w środkowych Włoszech, przyłączenie się tych państw do Królestwa Sardynii w wyniku plebiscytów.

1860 – wyprawa tysiąca czerwonych koszul pod dowództwem Giuseppe Garibaldiego na Sycylię.

1861 – przyłączenie Królestwa Obojga Sycylii do Piemontu.

Królestwo Włoch

1861 – zwołanie włoskiego parlamentu w Turynie, proklamowanie Królestwa Włoch.

Wiktor Emanuel II pierwszym królem zjednoczonych Włoch.

1866 – przyłączenie Wenecji do Królestwa Włoch w następstwie wojny prusko-austriackiej.

1870 – przyłączenie resztek Państwa Kościelnego i Rzymu do Królestwa Włoch.

1871 – ustanowienie Rzymu stolicą Włoch.

Następstwa zjednoczenia Włoch

Zmiana politycznej mapy Europy w wyniku pojawienia się nowego państwa.

Duży potencjał demograficzny, ekonomiczny i kulturowy zjednoczonych Włoch.

Polecane publikacje

M. Suchacki, *Magenta – Custoza – Mentana 1859–1867. Z dziejów wojen o zjednoczenie Włoch*, Zabrze: Infort Editions, 2018.

T. Wituch, *Garibaldi*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1998.

T. Wituch, *Zjednoczenie Włoch*, Warszawa: WSiP, 1987.

